

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci navrhovateľa Š., bytom v B., proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 6. marca 2009, č. k. 2Sd/85/2008-28, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo 6. marca 2009, č. k. 2Sd/85/2008-28 **m e n í** tak, že rozhodnutie odporkyne z 23. mája 2007 číslo X. **z r u š u j e** a vec vracia odporkyňi na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Účastníkom náhradu trov konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Prešove rozsudkom zo 6. marca 2009, č. k. 2Sd/85/2008-28, potvrdil rozhodnutie z 23. mája 2007 číslo X., ktorým odporkyňa zistila, že podľa § 263a ods. 1 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) navrhovateľovi naďalej trvá nárok na čiastočný invalidný dôchodok podľa § 37 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) v sume určenej podľa právnych predpisov, účinných do 31. decembra 2003 vrátane zvýšenia podľa § 82 zákona o sociálnom poistení. Krajský súd rozhodnutia aj postup odporkyne považoval za vecne správne.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal včas odvolanie navrhovateľ a žiadal, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie krajského súdu, lebo súd rozhodol na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu. Tvrdil, že jeho zdravotný stav odôvodňuje priznanie invalidného dôchodku vo vyššej výmere.

Odporkyňa žiadala napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 250s v spojení s § 246c Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je treba vyhovieť.

Podľa § 37 ods. 1 a ods. 3 písm. a) zákona o sociálnom zabezpečení občan má nárok na čiastočný invalidný dôchodok, ak sa stal čiastočne invalidným a bol zamestnaný po dobu potrebnú na nárok na tento dôchodok.

Občan je čiastočne invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav jeho telesné alebo duševné schopnosti dosahujú polovicu schopností na výkon sústavného zamestnania u zdravých občanov.

Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa § 263a ods. 1 písm. b) a c) a ods. 5 zákona o sociálnom poistení poistencovi, ktorému bolo preskúmané trvanie invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006, Sociálna poisťovňa preskúma trvanie invalidity alebo čiastočnej invalidity podľa zákona

účinného do 31. decembra 2003, ak tento zákon neustanovuje inak, a rozhodne o sume invalidného dôchodku alebo čiastočného invalidného dôchodku podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 vrátane zvýšenia dôchodku prislúchajúceho podľa zákona účinného od 1. januára 2004, ak po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006 sa vypláca invalidný dôchodok v sume určenej podľa zákona účinného od 1. januára 2004 a trvá nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003, a to od zmeny sumy invalidného dôchodku z dôvodu preskúmania trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006, alebo o trvaní nároku na výplatu invalidného dôchodku alebo čiastočného invalidného dôchodku v sume určenej podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 vrátane zvýšenia dôchodku prislúchajúceho podľa zákona účinného od 1. januára 2004, ak sa v takto určenej sume vypláca po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006 a trvá nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003.

Ak poistenec uvedený v odsekoch 1 a 2 má nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003 a súčasne má nárok na výplatu invalidného dôchodku podľa zákona účinného od 1. januára 2004, vypláca sa invalidný dôchodok, ktorý je vyšší alebo najvyšší. Pri rovnakej sume týchto dôchodkov vypláca sa dôchodok, ktorý si poistenec zvolil. Dňom úpravy výplaty invalidných dôchodkov pre súbeh nárokov na ich výplatu zaniká nárok na invalidný dôchodok, ktorý sa nevypláca.

Zo spisov vyplýva, že rozhodnutím odporkyne z 23. mája 2007 číslo X., ktorým odporkyňa zistila, že podľa § 253a ods. 1 písm. c) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) navrhovateľovi naďalej trvá nárok na čiastočný invalidný dôchodok podľa § 37 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) v sume určenej podľa právnych predpisov, účinných do 31. decembra 2003 vrátane zvýšenia podľa § 82 zákona o sociálnom poistení. Hoci čiastočný invalidný dôchodok navrhovateľa sa s poukazom na § 263 ods. 1 zákona o sociálnom poistení považuje naďalej považuje za invalidný dôchodok, nebráni táto skutočnosť navrhovateľovi, aby sa domáhal priznania invalidného dôchodku vo vyššej výmere a aj podľa novšieho právneho stavu. V dávkovom spise sa nachádza podanie navrhovateľa z 30. januára 2006, ktoré je podľa obsahu žiadosťou o priznanie invalidného

dôchodku v dôsledku zhoršenia jeho zdravotného stavu. Odporkyňa však s navrhovateľom na základe uvedeného podania nespísala žiadosť o priznanie uvedeného dôchodku a nerozhodla o nej. Žiadosťou navrhovateľa o zvýšenie invalidného dôchodku v dôsledku zhoršenia zdravotného stavu sa nezaoberala, hoci navrhovateľ tvrdil, že jeho zdravotný stav sa zhoršil nad mieru čiastočnej invalidity.

Nezaoberala sa tiež okolnosťou, či zdravotný stav navrhovateľa neodôvodňuje nárok na invalidný dôchodok aj podľa § 70 v spojení s § 71 zákona o sociálnom poistení.

Podkladom pre rozhodnutie odporkyne o nároku na invalidný dôchodok navrhovateľa boli závery posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia Sociálnej poisťovne ústredia v Bratislave so sídlom v Poprade z 30. januára 2009 z ktorých vyplýva, že navrhovateľ nie je invalidný podľa § 29 ods. 3 písm. a/ zákona o sociálnom zabezpečení, lebo navrhovateľ pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nie je schopný vykonávať akékoľvek sústavné zamestnanie, ale je naďalej čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 písm. a/ zákona o sociálnom zabezpečení, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je schopný vykonávať doterajšie alebo iné sústavné zamestnanie len za osobitne uľahčených pracovných podmienok.

Skúmaním invalidity navrhovateľa podľa § 71 zákona o sociálnom poistení a jeho nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 uvedeného zákona sa však posudkové orgány a následne ani odporkyňa nezaoberali.

Hoci z § 263a ods. 5 zákona o sociálnom poistení vyplýva povinnosť skúmať navrhovateľovu invaliditu aj podľa § 71 zákon a sociálnom poistení, zo záverov posudkových orgánov súd zistil, že k takémuto skúmaniu invalidity nedošlo, hoci len porovnaním výšky invalidného dôchodku podľa predpisov účinných do 1. januára 2004 a podľa predpisov účinných po tomto dni mohla odporkyňa zistiť výšku invalidného dôchodku na ktorý by navrhovateľovi vznikol nárok.

K posúdeniu zdravotného stavu podľa zákona o sociálnom poistení však nedošlo a odporkyňa ani nezistovala, či výška invalidného dôchodku podľa zákona o sociálnom poistení nie je vyššia, ako je výška invalidného dôchodku podľa zákona o sociálnom zabezpečení.

Z uvedených rozhodnutí však tieto skutočnosti nevyplývajú, a preto podľa názoru odvolacieho súdu krajský súd nepostupoval v súlade so zákonom, keď uvedené rozhodnutia považoval za vecne správne.

Pokiaľ navrhovateľ trpí na ochorenia ľahká duševná zaostalosť, bronchiálna astma ľahká alergického pôvodu a na žalúdočno pažerákový návrat, bolo povinnosťou posudkových orgánov poukávať jeho invaliditu aj s poukazom na § 71 zákona o sociálnom poistení a nielen s poukazom na § 29 a § 37 zákona o sociálnom zabezpečení. Takéto posúdenie zdravotného stavu navrhovateľa však vykonané nebolo.

Podľa názoru odvolacieho súdu je preto záver posudkových orgánov neúplný a nie je dostatočný pre záver o výške invalidného dôchodku navrhovateľa, a to tým skôr, že navrhovateľ sa domáhal zvýšenia dôchodku v dôsledku zhoršenia jeho zdravotného stavu na mieru invalidity až za účinnosti zákona o sociálnom poistení.

Z dôvodu, že pred rozhodnutím o invalidnom dôchodku má odporkyňa povinnosť riadne zistiť skutočný stav veci a na jeho základe rozhodnúť v súlade s platnými právnymi predpismi, jej rozhodnutia nie sú dostatočné ani presvedčivé v otázke posúdenia zdravotného stavu navrhovateľa podľa zákona o sociálnom poistení a neobsahujú porovnanie výšky dôchodku podľa zákona o sociálnom zabezpečení v porovnaní s výškou dôchodku podľa zákona o sociálnom poistení.

Z uvedených dôvodov odvolací súd považoval odvolanie navrhovateľa za dôvodné, lebo zistil, že napadnuté rozhodnutia odporkyne nezodpovedajú zákonu.

Odvolací súd preto rozsudok Krajského súdu v Prešove zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie odporkyne zrušil a vrátil jej vec na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Úlohou súdov pri preskúvaní rozhodnutí správnych orgánov nie je nahrádzať ich činnosť najmä pokiaľ ide o riadne zistenie skutkového stavu, preto odporkyňa v ďalšom konaní doplní dokazovanie vykonaním nového posúdenia zdravotného stavu navrhovateľa aj po zohľadnení jeho aktuálnych zdravotných ťažkostí. V ďalšom konaní je správny orgán viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, preto je jeho úlohou po doplnení dokazovania vo veci opätovne rozhodnúť.

Odvolací súd účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo úspešný navrhovateľ ich náhradu nežiadal a žiadne trovy mu nevznikli a odporkyňa v konaní úspech nemala, preto jej náhrada trov konania nepatrí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júna 2010

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová